

Neleilina laikraštis
LIETUVA
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Ill.
Prenumerata ant metų
Amerikos...
Užsienietis "Lietuvą" reikia draugai
Užsienietis "Lietuvą" reikia draugai
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
LIETUVA
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Print-
ing and translating in Li-
thuanian, Polish and
Russian.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be addressed
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

№. 45

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 9 Lapkričio (November) 1900 m.

Metas VIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Sziaurini Amerika.

Amerikos paskirtas general-gubernatorius ant salos Kubos, Jenerolas Wood, atsilankė Washingtono ir išreikšė savo nuomonę apie dalykų stovį ant tos nelaimingos salos. Wisi Amerikoj gerai žino, jog kubiečiai nori išsilisuoti iš po amerikų globos, kadangi po sparnu amerikiečių valdinių ten jau senka visoki juodvarniai ant išnaudojimo Kubos ant savo o ne ant kubiečių naudos. Per savo darbą, laisvą dūty padėjimui Kubai, Amerika wisur pakėlė nepasitikėjimą ir neuzkantą wietoj meilės, kokią pirma turėjo. Laikrasčiai dabar garina, kad jeigu Amerika ir paliks liuosą Kubą, tai tas ne greitai atsistiks. Tą ir be laikr. wisi gerai mato, kad Amerika geru neistrakus savo kariaunos, bet jos palikimas gali pagimdyti pasikėlimą gyventojų prieš newą sawo išliuosuotojus, o tasyk wesi kuba su newa išliuosuotais kubiečiais ir filipiniečiais ant syk butų per sunku.

Neuzsit kėjimas ir nekeitimas amerikų išsiplatinio jau ir kitur. Amerika užimanė nuo Danijos nupirkti porą metų salučių netoli Kubos. Solutės toje Danijai, kuriai jos priguli, didelės naudos ne atgabena, todėl Amerika nori jas pirkti, mat ji wietoj kraujo sawo: kareivių, welyja už pinigų platinti sawo rubečius. Danija nori sawo waldybas parduoti Amerikai už 7 milijonus doliarų. Iki szioł wiskas buwo gerai, bet apie derybas dažinojo gyventojai parduodamų waldybų, jie pakėlė smarkų protestą prieš parduwimą jų Suwienytoms Walstijoms, kadangi mat jų pawaldiniais ne nori buti.

Ant Filipinų yra wisi tas pats. Jeigu tik amerikoniškai wirszininkai nori prieš swietą pasigirti sawo nuopelnais, tuojus filipiniečiai atsiliepia išrodymais melagingumų pasigirymų, kad amerikoniški wirszininkai giriasi ne sawo nuopelnais bet sawiniais swetimais. Wos amerikoniška filipinieška komisija spėjo pasigirti, kiek amerikoniškai parengė ant Filipinų mokyklų, tuojus apswieciaus filipiniečiai pakėlė protestą prieš sawiniais swetimų nuopelnų: mokyklas ant Filipinų rengia ne amerikoniškai, bet pats filipiniečiai. Kasztais gyventojų likosi parengtas uniwersitetas, kuriame yra 41 profesorius, o terp jų tik 3 swietimi, o ir izų tik wienas amerikonas. Filipiniečiai ne pripažįsta wisi amerikų nuopelnų prie pakėlimo žmonių apswietimo.

Pereita sawnaitė atsidymėjo ant Filipinų tankiais mėsėnų pajėgų susirėmimais. Pabaigoj perreitos sawnaitės dalis amerikoniškos kariaunos, wedomos oficerų Wilsono ir Dority apėmė kelias filipiniečių maisto produktų krautuwas ir wieną kazarmą, wisiu walgio produktus išznaikino. Kapitonas Atkinson atėmė atgal filipiniečių paimtus į neaisw kelis amerikoniškus kareiwis ir pawertė filipiniečiams amunicijos wėdimus. Po Dagon filipiniečiai užpuolė netikėtai ant amerikoniškos kariaunos dalies ir užmušė keturis kareiwis.

Pereito utarnioj dienoj atsibawo angėzciausios Amerikos wirszininkų rinkimai. Ant prezidento likosi išrinktas tas pats McKinley; ant wice prezidento Roosevelt.

Karė Chiuose.

Ant programo sutarties padarytos terp Anglijos ir Wokietijos kaslink jų politikos Chiuose jau wisi krasztai dawė sawo atsakymų: izų Austrija, Italija ir Japonija priėmė be jokių pasargų wia sutarimą; Prancuzija gi, Maskolija ir Suwienytos Wiesz patatysė sutiko tik ant dwiejų pirmutinių paragrafų, kaslink gi trečiojo, pasilaikė wia tiesą sawo pasielgimą taikyti prie pasielgimo kitų krasztų. Nors maskoliziskas randas pagarsino, kad jis nepasilaikys Maudžurijos ir wisame tai kysis prie nutrimų wia wieszpatysčių, bet po rando įtekme iszeinanti maskolizski laikrasčiai dabar szaukia, kad Maskolija nesidairytų wisi ant kitų krasztų ir wiena pradėtų tarybas su Chinų randu, kadangi be tarpinystos kitų krasztų ji gali daugiaus gauti nuo Chinų. Ir teip maty, kad Maskolija geriaus žino apie dalykų stovį Chiuose negu wisi kiti krasztai. Anglizski laikrasčiai twirtina, jog Maskolija gerai žino, kur yra dabar Chinų ciecorienė ir turi su jos partija paslaptus susisizimus, žino ir apie wisiu bokserų mierius ir pasikratinimus. „Maskolija todėl, žiudama gerai apie bokserų mierius, kurie nesirengia ant Maskolijos rubežių užpalti, gali stumti sawo kariauną kitur. Anglijonai apskundžia Maskoliją, buk bokserų pasikėlimas buwo geru parengtas, kad isų pasigautodama, galėtų užimti Chinų pajurias. Wisa nelaimė atsistiko tik per tai, kad bokserai, ne atskirdami draugų nuo ne draugų, skersdami swetintacius, ne aplenkė swetimų ambasadorių ir tuom priwertė ir kitas wieszpatysčes, isikieži į tarpą, szlgt: sawo kariauną ant išliuosawimo ambasadorių. Tokiu budu Maskolijai nepasisekė wienai pasinaudoti iz bokserų maiztę. Matydama, kad jeigu ji norėtų užgriebti didelius Chinų plotus, tą patį darys ir kitos wieszpatysčes; Maskolija pirmutinė isitraukė sawo kariauną iz Pekino, bet pirma pasiskubino apwaldyti Mandžuriją; maskolizski užrubežinių dalykų ministerijos urėdnikai gerai žino, kad kiti krasztai ne galės susitaikyti kaslink pasidalinimui tikrų Chinų, todėl palieka jiems tiesą pjautesi tarp sawų, pati gi jau užima tuos krasztus, kurie jai tuom tarpu rodosi reikaliningai. Kada užgims neautikimai tarp kitų wieszpatysčių, tasyk Maskolija bandys sawo ranką uždeiti ant kitų Chinų provincijų. Ar tie jos apsirokawimai izduos tokius waisius, kokių Maskolijos randas tikisi, to dabar nieks ne gal įpėti.

Tarybos terp swetimų krasztų ambasadorių ant suradimo pamatų susitaikymo traukiasi toliaus. Sziauom tarpu už pamatą wisi pėmė Prancuzijos užmanymą, kuri reikalauja, idant swarbiausi wirszininkai, kurie prisidėjo prie užpuolimo ant ambasadorių, o tame ir kunigaikstis Tuan, butų nužudyti ir idant emusioms dalywum suwaldyme maiztų wieszpatysčes butų užmokėti kasztai ir atlyginimas nuotrotų. Kadangi wienok Chinų idas ne turi pinigų, tai besitaranciams wieszpatysčes užmanė pakelti ant 5—10% mutus ant swetimų taworų atgabenamų į Chinus. Tokiu budu atlyginimą atseitų užmokėti tiems krasztams, kurie gabena sawo iszdribimus į Chinus. Kiek izspuls užmokėti atlyginimo, tas dar nenuspręsta.

Nors newa nėra karė tarp Chinų ir Europos didžiųjų wieszpatysčių, bet susitikimai nuolatai pasitaiko ir juose po kelis szimtus chinezių užmuša. Kaslink Tuano, kurio nubaudimo reikalauja wisi krasztai, rodosi, kad Chinų randas ne galės to išpildyti, kadangi szitis swetimtaucijų prieszas turi didelę įtaką terp gywentojų. Dabar laikrasčiai garina, buk pietinėse Chinų provincijose jis renka kareiwis ir pasirengęs, iki jo ne paims, wesi karę su neprasytais Chinų globėjais. Dėl didelio įtakos, randas ne drys griebtiesi baudimo.

Karė Afrikoj.

Lordas Roberts 11 d. lapkričio buwo pasirengęs keliauti iz Afrikos atgal į Angliją, bet iszwiawimą wėl turėjo atidėti. Kaipo prieštarij pasilikimo Afrikoj paduoda apsigimę jo dukters, bet iztikro, turbūt, wisi kitokios priežastys jo kelionę sulaukė. Lordas Roberts perwėdė sawo serganciją dukterį iz Pretorijos į Johanišburgą, o waldžia Pretorijoj pawedė lordui Kitchenerui.

Priwatiszkos net pacijų anglizski laikrasčiai reporterų žinios, atėjusios į Londoną, perstato wisi kitokioje swiesioje padėjimui, anglikos kariaunos burų republikos. Pagal priwatiszkas žinias, susisizimai anglizskos kariaunos Pretorijoj į pietus likosi pertraukti. Telegrafas tarp Bloemfontein ir Capa yra nutrauktas. Burai anglizskose kolonijose: užsilaiko ne ramiai ir reikia mažiausio netaktizkumo waldžų, o jie gali ant syk pasikelti; o jau tasyk Anglijai wargiai bu galėtų wisiu suwaldyti. Tuom tarpu Transwalijoj lordas Roberts sawo žwerizskais prisakymais lyg tyčia erzina wisi buras ir werciz juos prie pasikėlimo. Aplinkinėse Bloemfontein jis iszwadė prisakymą sugrįžusiems ant farmų burams: naktimis saugoti miesto aplinkines; jeigu kur pasirodytų ginkluoti burai, už tai isznaikina anglijonai wias farmas ramiai gyvenancijų burų wisame apakrityje. Argi tai ne myniuojimas terptautizskų tiesų, argi tai ne tersizmas garbės Anglijos kaip ciwilizauto krasztų? Toki neturinciojo supratimo apie žmogizskumą anglizskos kariaunos wėdėjo padawadyjimais, suprantams, kad turi suerzinti wisiu burus ir anglizsų waldydy. Tuli ismintingesi ir doreni už Roberts anglijonai norėtų taistyti, ką gadina neesmintingos Roberts. Atkako dabar į Afriką garsus Rhodes, kurį laiko už tikrą dabartinę karė prieštarij, bet ir tas pelkia žwerizskus Roberts padawadyjimais ir persergati anglizsų kolonijų randą.

Lordas Roberts, paluosuodamas dalį liuosnorių, iszleido patyrast sawo proklamaciją, kurioje sako, kad gali džiaugtiesi iz tokių kareiwų kaip anglizski, girdi, jie ir karę pasirodė žmonėms. Žinoma, wisur kareiwai yra tokiais, kokiais yra jų wadowai. Roberts gi pagarsėjo jau gana iz sawo žwerizsų padawadyjimų, todėl ne gal but sudžia sawo kareiwų; anie juos kiti iszwadė sawo nusprendimą, o tas ne iszeina ant garbės anglizskos kariaunos ir jos wadowų.

Roberts, negalėdamas kowoje pergalėti burų, bandė per sawo pasiuotinius prikalbėti jų wadowų pasiduoti. Botha ant to szakė, jog gerai butų, jeigu kraujo praliejimas pasiliutų, bet kol yra anglijonai užpuolikai ir burai, ne gal but ne kalbos apie paliowimą kowos. Oranijos prezidentas Steyn wisi Roberts pasiuotinų ne priėmė.

Ispanija.

Nors Ispanijos randas gana stengiasi užsilepti apie karlistų pasikėlimą Katalonijoj ir Baskų provincijose, bet į wisiu krasztus pateko žinia, jog tose provincijose szalininkai Don Carlos pasikėlė piez randą. Pirmiausiai pasirodė pulkas iz 800 ginkluotų karlistų. Randas twirtina, kad tuos iszwadė kariauna ir buk radosa prigulincijų prie su kalbio pries randą, kurių daug suareztawo. Rado tesopgi kelias ginklų krautuwas. Turbut wienok pagarsinimas apie newą suwaldymą karlistų ne buwo teisingas, kadangi dabar praneša, jog į miestą Manres atkako pulkas iz 4000 ginkluotų karlistų. Tokį didelį pulką ne galima jau teip greitai paimt, tyss kad karlistams pritaria wesi kaimiečiai ir jie praneša, į laiką apie wisiu pasikratinimus mado kariaunos. Kad karlistų pasikėlimas yra swarbenis negu randas garina, galima manyti iz to, kad Prancuzija eutraukė twirtą kariauną ant Ispanijos rubežius. Rodo patsai Don Carlos, esantis dabar Italijoj, užgimna ir twirtina, kad pasikėlimas jo szalininkų Ispanijoj ne jo yra parengtas, bet tam užiegnimui ne labai kas nori tikėti.

Prancuzija.

Mieste Lyons, Prancuzijoj, likosi atidengtas iz aukų pastatytas paminklas buwosio Prancuzijos prezidento Sadi Carnoto, kurį porą metų atgal nudurė italijonas Caserio. Atkako ant iszkilmų dabartinis Prancuzijos prezidentas Loubet, ministerių perdėtinis Waldeck Rousseau, jurinkystės ministeris Lenessan ir prekytos ministeris Millerand. Atėjo telegramai iz wisiu Prancuzijos krasztų, toipogi ir nuo maskolizsko caro.

Australija.

Anglija džiaugiasi iz anglizsko patrijotizmo sawo kolonijų, ypacų gi iz Australijos kolonijų, kurios isziuntė liuosnorių į pagelbą Anglijai jo karę su burais. Terp gywentojų wienok nėra didelio prilankumo Anglijai ir karė Afrikoj jos ne padidino; australizski liuosnoriai ten pamatysė wisiu paupumą anglizskos kariaunos. Kalionijoj Victoria atsibawo dabar rinkimai kongresu pasiuotinų. Per rinkimus Metzsky daugiaus iszrinko priesiznų prilankiai Anglijai ministeriai pasiuotinų ir per tai ministeriai turės pasitraukti nuo urėdų.

Iz Lietuvos.

Nuo Prusų parubežio.

Ant Prusų rubežiaus wėl nusowė wieną nezišką, arba szmukulninką, Joną Gagilę, wisking 34 metų iz Paszpalio sodžiaus, Indriejowo par. Tai buwo 7 d. rugšėjo. Didi žmogūdytė! Kiek jau atsitikimų nekalti nusowimo: mieguistas, nusazęs, iszakęs ir dēto piktas parubėžio

Isz Wewirzenų, Res. paw.

1. rugšėjo pas Wewirzenų kamendorių, kun. K. Szleiw, buwusių Ukmergės kamendorių, buwo wėl rewizija. Sziauom kartą reikalaw paweikslėlių su iszpiestsiais: W. Jezus su arszekizų karuna, taurė, awis, kamaucizų ir Swencizausia Motina, nes tokius paweikslėlius su kunigo parawu radę pas Ukmergėčius, o jie reiszkią politizsą Lietuvos padėjimui: W. Jezus su wainiku, taurė, awis—tai reiszkią ruskių persekijimą Lietuwą, ką kunigas dalydamas abrodėliu, pasiszkindawę. Kun. Szleiw twirtinęs, juog tai ne tiesa: abrodėliai, cenzuros praleisti, galėję atirasiti tarp dalinamųjų ant paminklo, bet niekas nemislijes prie szwentų dalykų pririzti politizsą reiszkimą.

Iz Petropilės.

Per wiaš wasarą eina aidas apie tai, juog klausymas apie suteikimą lietuwams laiswės spaudinimo knygų pirmojoje eilėje stowi, nes p. Suchodolek, buwusi: Kauno gubernatorius, tą dalyką ciecoriai isz naujo perstatę, o ciecorius isz naujo sutikęs. Tik Generalgubernatorius Trockis su popwaisiais, kurie sawo globoje turi musų krasztu dalykus, wisiu spēkas įtempia szaukdamas, lietuwais reikią ir toliaus wersinai wersi prie priėmimo rusizsų literų, nors tai milijonų rublių kaszuotų. Dieue brangus! kada gi musų ezinauninkai pradės ciecoriaus klausyti?

Nauja draugystė.

Brangioje musų tėwynėje, kentėjusioj ir persekiotoj, pradeda twerties darbo. Musų kampe szijmet pawyklo įkurti nauja draugystė lengwesiam apsiykalimui su lietuwizska ruzstienybe. Pameniai kiti mat ką nejetingia gauti, kiti ne to tiek; o kupetoje gal apsirupinti su daugeliu dalykų. Iz pradėsio susitarėme: keli ukinkinkai, dwi mergaiti, ir kitų—wisokio amato ir padėjimo žmonių lyg 15. Lyg Nauju Metryk wilmės susirinkti į 30. Nežinome, daugiaus ar didnis, ale szitie wisi, regime, isztwers. Mokėti kiekwienas turi po 1 r. 20 k. ant metų iz karto, ar dalimis. Už tuos pinigų nutarėme įgyti: „Tėwynės Sargų“, „Žinyčių“, „Ukininkų“, „Varpų“ ir „Lietuwų“; už likusius nupirkti knygelę, kurias pripažįsime už naudingesnes. Be to, kiekwienas žada imti tai „T. Sargų“, tai „Žinyčių“, tai kitų daugiaus egz. platinimui tarp kitų, prie draugystės neprigulincijų.

Iz Wilniaus paw.

5 d. spalio, kaimė Krakizkiuose, Rėszanų walszcziaus, Wilniaus

Stato naujas kazermes.

Maskolizska karės ministerija paskyrė 2500000 rublių ant pastatymo specializsų kazernių wakariuose gubernacijose, o tame ir Lietuwėj, kadangi mat samdymas priwatiszkų namų arba talpinių kareiwų pas gywentojus pasifrodė ne parankiu. Kazermės bus pastatytos ne toli Lietuwizsko Brasto, Wilniaus ir prie kitų Lietuwos miestų.

Iz Wilniaus.

Kadaigi Maskolijos waldžios nusprendė įwesti prancuzizskas mieras, wietoj senų netikusių, tai Wilniaus mokalinio apskricio užwėizda prisakė wiesos pradinėse Lietuwos mokyklose mokytį waiukus apie, prancuzizskas mieras, aizskinti skirtum tarp senų ir naujų. Kur gi mokyklos turi atliekamų pinigų, ten turi nusiipirkti prancuzizskas mieras ir swarstius, kad waiukai praktizškai galėtų susipažinti su naujomis.

Maskolizska apswietimo ministerija atsiliepė į wirszinioj Wilniaus mokalinio apskricio praszydamą wisopusizskai (gal iz maskolizskos carolawizskos puses?) apawarstyti ir paskui pranezti, kokiose wietose Wilniaus apskritijų reikalinga butų parengti naujas pramonės mokyklas, kokias, kokių pramonų mokyklas? Mokyklos turi buti pritaiktos prie labiausiai isziplatintuos pramonės, arba galincijos isziplatinti kokioje nors wietoje.

30 d. lapkričio, Wilniuje bus per aukcijon parduoti toli dwarsai Lietuwėj ir namai miestuose iz nemokėjimą užtrauktų skolų Peterburgo-Tulos žemizskam bankui. Ant pardawimo paskirti: Wilniaus pawietij 11 dwarų, Aszmenų 6, Lydos 5, Disnos 8, Wileikos 7, Szwentenų 1, Traukų 1. Namų ant priwerstino pardawimo paskirta: Wilniuje 45, Disnoj 3, Szwentenuose 1, Aszmenuose 1. Daugumas paszikty ant pardawimo namų Wilniuje yra ant priemiesčių Lukizsčių ir Snipizsčių. Namus miestuose gali pirkti wisi be jokių apeunkimų, už tai ant prikimu dwarų katalikai turi isziidirti daleidimą nuo gubernatorių ir tai wiena ypata ne gali pirkti daugiaus kaip 60 desiatinų žemės.

Ant paskutinio sawo susirinkimo Wilniaus auginimo waisių ir sodų augmenų draugystė galutinai nutarė parengti miestą pomologizsą (waisinių augmenų) sodą ir prie jo mokyklą. Draugystė jau turi dalį reikalingų waisinių medžių ir kromų ir pradėjo jau wiesos sodyti ant parinktos ant sodo wietos. Ant to paties susirinkimo likosi užmanyta sutwerti ir specializsą draugystę pardawinėjimui wisokių sodų waisių, kuri tarpinikautų tarp žemdarbių ir sodawininkų ir waisių pirkėjų. Paskutinis klausymas wienok likosi dar ne nutartas.

Wilniaus maskolizski pradėjo jau darbus prie pastatymo miesto

Ukininkų žemė ir serwitutal Lietuwos.

Pagal surinktas Richtero, isz rando dokumentų, žinias, po panakinimui baudžiauos Lietuwą, randas dawė ukininkams ant iszmokėjimo žemes pirkas nuo dwaronių: Kauno gubernijoj 749178 des.; Wilniaus gub. 836412, Grodno gub. 721278 des. Už jų turėjo užmokėti apdalinti ukininkai Kauno gub.: 18088002 rub., Wilniaus 9417096 rubl., Grodno 7379550 rubl. Už desiatinę mokoje ant metų: Kauno gub. 1.49 rub. Wilniaus 0.74 rub. Grodno gub. 67 kap. Baudžiauos iske ukininkai dwarpinams mokoje czyzioms ant metų 1 desiatinos: Kauno gub. 2.25 rubl., Wilniaus gub. 2.11 rubl., Grodno 2.15 rub. Žemės padalinus ukininkams iszpuala: Kauno gub. 4,6 des. ant duszios, prasydamą wisopusizskai (gal iz maskolizskos carolawizskos puses?) apawarstyti ir paskui pranezti, kokiose wietose Wilniaus apskritijų reikalinga butų parengti naujas pramonės mokyklas, kokias, kokių pramonų mokyklas? Mokyklos turi buti pritaiktos prie labiausiai isziplatintuos pramonės, arba galincijos isziplatinti kokioje nors wietoje.

30 d. lapkričio, Wilniuje bus per aukcijon parduoti toli dwarsai Lietuwėj ir namai miestuose iz nemokėjimą užtrauktų skolų Peterburgo-Tulos žemizskam bankui. Ant pardawimo paskirti: Wilniaus pawietij 11 dwarų, Aszmenų 6, Lydos 5, Disnos 8, Wileikos 7, Szwentenų 1, Traukų 1. Namų ant priwerstino pardawimo paskirta: Wilniuje 45, Disnoj 3, Szwentenuose 1, Aszmenuose 1. Daugumas paszikty ant pardawimo namų Wilniuje yra ant priemiesčių Lukizsčių ir Snipizsčių. Namus miestuose gali pirkti wisi be jokių apeunkimų, už tai ant prikimu dwarų katalikai turi isziidirti daleidimą nuo gubernatorių ir tai wiena ypata ne gali pirkti daugiaus kaip 60 desiatinų žemės.

Ant paskutinio sawo susirinkimo Wilniaus auginimo waisių ir sodų augmenų draugystė galutinai nutarė parengti miestą pomologizsą (waisinių augmenų) sodą ir prie jo mokyklą. Draugystė jau turi dalį reikalingų waisinių medžių ir kromų ir pradėjo jau wiesos sodyti ant parinktos ant sodo wietos. Ant to paties susirinkimo likosi užmanyta sutwerti ir specializsą draugystę pardawinėjimui wisokių sodų waisių, kuri tarpinikautų tarp žemdarbių ir sodawininkų ir waisių pirkėjų. Paskutinis klausymas wienok likosi dar ne nutartas.

Wilniaus maskolizski pradėjo jau darbus prie pastatymo miesto

Iz Aszmenų, Wilniaus gub.

4 d. spalio, Strugaczo mielij dirbtuwėj atsitiko ciza nelaimė. Wienas isz darbininkų, lietuwys Kajetonas Lopufinkis užsimanė kitiems parodyti, kaip jis moka, szokdamas nuo augzės wietos, persiwerči ragožium. Užliopo jis ant balkio ir szoko žemyn; persiwersti ragožium rode pasisekė, bet atsiotiti ne pasisekė, puorlė galwa žemyn ant akmeninių grindų ir susiskaldė galwa. Apmirus nugabeno į jo namus, kur tą paciją dieną pasimirė. Paliko jis paciją ir trejų metų waiukučių.

Nauja mokykla.

Mieste Wilebske kotina parengti widutis techniską mokyklą su mechanizmo fakultetu ir prie jos amatų mokyklą. Už laikymą techniskos mokyklos kasmet 27000 rubl. ant metų ir 3000 rubl. amatų mokyklos. Miestas taip vieną kaip ir kitą uolaikys savo kasmetis.

Isz Wileikos, Wilniaus gub.

Užstojus rudeniu, mieste ir po kaimus apsirėiszkė wisokios ligos, ypacz smarkiai siauczia dissente rija ir tymai. Apsgeria ne tik waikai bet ir suaugę. Mirzių pasitaiko szmet daugiaus negu kitais metais. Randas iki ezio mažai rupinasi apie apstabydym ligų ir pagelbėjim gyventojams.

Isz Berezinos, Minsko gub.

Miestels Berezina pagarsėjęs musziu tarp prancuzų ir maskolių 1812m. Ties juom Napoleonas, wejamas maskolij, perikėlė per upę Berezina, bet taip nelaimingai, kad daug prancuzų prigirė, nukudė jie didesnę dalį savo kanuolių ir weimų. Miestelis tai ne didelis. Paskutiniuose laikuose tarp jo gyventojų smarkiai pradėjo siausti tymai ir kraujinė, nuo ko diktai žmonių mirzta.

Isz Smorgonės, Wilniaus gub.

13 d. spalij, prie statymų naujos dalies Hurwiczo skurų izdirbinyzių atsitiko nelaimė. Reikalingos statymui triobos plytos buvo sukratus ant augstai pa dirbtos platformos, o po ją darbininkai kasė žemę. Kadangi tą dieną buvo žydų szwentė, tai ant platformos sulipo daug žydų. Jų sunkenybės neislaikė platforma, ji nugriuvo ir plytos sukruto ir darbininkų kasamą olą; du darbininkai liko užberti. Isztraukė juos wienok dar gywas, nors baisiai buvo sumankyti.

Kerosino kastynės.

Maskolizskas laikrasziis "Siemany Kurjer" garsina, buk ne toli geležinkelio stacijos Smardas, Kurszėj, užtko kerosino szaltinius ir neudilgo pradėsi ji semti. Kerosinas wienok yra giliai. Wienoje witoje iszgręžė žemę ant 400 pėdų giliai, bet kerosinas yra dar giliau. Dabar pastatė augstą bokstą, kuriame pritaies wisokias naujusias maszinas žemės kasimui. Nuo naujų metų prasidės darbai prie sėmimo kerosino ant tų naujų plotų.

Persautai.

Wokizskai laikraszčiai praneša isz Tilžės, buk keli sugrįžę isz Amerikos iszeiwiai stengėsi slapta persigriebti per maskolizską rubedij. Užmatė wienok maskolizskai rubedius sargai ir leidosi wietiesi, bet kad bėganti ant szankamo nesustojo, maskolizskai paleido kelis szuwius ir užmūšė tris iszeiwas. Ties Tilže yra Lietuvos rubedius. Reiktų todėl manyti, kad ir užmuszti buwo lietuwiai, bet jų prawardės dar nedinomos.

Isz Amerikos.

Nunuodintas milijonierius.

New York. Pasimirė ciza statyba milijonierius M. Rice. Čekas profesorius Wittbauer, tiri nedamas pasimirusio widorius, rado juose diktai gywojo sidabro ir tai taip daug, kad to užteko ant nuuodimo žmogaus. Isz kur tie nuodai atsirado, ar pasimiręs pats nuuodino, ar tą padarė palaikėjai, kuriems nusibodo laukti palaičių, tikrai dar nežinia; tą dalyką dabar tirinėja waldžios, bet iki szio wis nieko neisziyrė. Nužiūrėty, kuriuos galima but suarszti, ne su rado.

Amerikos gywentojų skaitlinis. Apskaitymas medegos, bent kaslik nau Amerikos gywentojų skaitliaus, isz paskutinių žmonių suskaitymo jau užbaigtas. Gywentojų ant wiso Suwienytų Walsztijų ploto pasirodė 76295220, kuriame tai skaitlinis indijonų 134158. Isz szetų daugiausiai gywentojų turi: New York, nes 7268009, Penssylvanija 6301385,

Illinois 4821550, Ohio 4157546; mažiausiai gi: Nevada 42334, Wyoming 92531. Alaskoj gywentojų rado 44000, ant Hawai salų 154000. Indijonų daugiausiai yra Indijonų teritorijoje, nes 56033.

Tiesdariai su peiliais susipaustė. Laikrasziis "Journal" isz Valdonas, Ga. praneša, buk tarp tiesdarių szeto Georgijos užgimė kruwinos muszlynės. Wisokių partijų sanariai, wadiuodami ant szeto parengto fairu, už ką ten susitarė ir kaip geriausai pertikrinanti argumentų užimamą wartoti peilius. Pasiuntinę Harden likosi senatoriaus Hanley su peiliu perdurtas. Trys depu tatali, kurie stengėsi besipjaustancius perskirti, liko teipogi sužeisti. Muszlynės tos užgimė geležinkelio trukų. Kągi žmonė gali pamislyti apie tokias tiesdarius? Reiktų iszduoti jų tiesas ant baudimo ne mokancizmo žmoniskai užsilaikyti Georgijos tiesdary.

Wetra.

Szetą Texas, pereitos serechos naktij, wėl atlankė wetra, kuri ne mažai biėdies pridirbo sziauriniuose pawiecziuose. Pawiecziuose: Kaufman, Ellis, Hill, Collin ir Grayson daug triobų likosi sugriautų, o dar daugiaus pagadyty. Trys žmogystos tapo užmuzstos, sužeistų gi yra daug. Daugelyj wietų laukų produktai likosi izznaukti.

Dowana studentams.

BETLEHEM, PA. Turtingas amerikauas Frank Williams užrašė Lehigh universitetui 300000 dol. Nuosimcziniai nuo tos sumos turi but apwercziami ant paskolos neturtingiems universitetu studentams, kurie dėl stokos turtų, ne gali baigti pradėtų mokslų. Paskolą wienok studentai paskui turi su nuosimcziais užmokėti.

Explozijos.

PITTSBURG, PA. Carnegies Hamstead plieno dirbtuwės atsitiko baisi spirito rezewoaro eksplozija, kurios trys darbininkai liko sužeisti, o kiti du žuvo. Explozija atsitiko nuo uždegimo žeminių gazų.

PHILADELPHIA, VA. Netoli nuo ciza esancios Souther Coal & Transportation Co. kastynėse ant sitiko baisi dinamito eksplozija, kurios 12 darbininkų liko užmūstų; tarp jų 3 turi lenkizskas, ar gal lietuwizskas prawardes: Petroch, Poznanski ir Wolenski. Skaitlių apkultų paduoda ant 100 žmonių.

EDWARDSVILLE, PA. Szaftoj No 1 Kingston Co. anglij kastynėse atsitiko baisi dujų eksplozija, kurios trys darbininkai liko užmūstai. Užmuszti yra: Petras Usawycze, Pranciszskas Makalaukas ir John Dolon. Sunkiai sužeisti yra szie: Mikola Gutorski, Adomas Latoski, Andrius Ratukiski, Jonas Puchio ir David Evans.

Gaisrai.

WINNIPEG, MANITOBA. Netoli Egg Lake East sudegė namai kolionisto Hutsko, o juose sudegė 5 waikų. Kada užgimė gaisras, namieje ne buwo tėwų, wien waikai, kurie ir pražuwo.

WILKESBARRE, PA. Sudegė ciza spauztuwė ir litografija Raedero. Blėdj ugnies padaryty apskaito ant \$150000.

HENDERSON, KY. Sudegė ciza didelės jawų krautuwės Aaron Waller & Co., kuriose sudegė daug tukstanczių buszelių kwieczų ir kornų. Blėdj ugnies padaryty apskaito ant \$150000; wiskas užsekuruota buwo tik ant 70000 dol.

Nelaimė ant geležinkelio.

ST. PAUL, MIN. Netoli nuo ciza, pasażierinis traukis užsto ant stowinczio ant szalinij szėnų taworinio trukio. Keli pirmutiniai wagonai taworinio trukio liko sužaudyti. Maszinistas ir peozkurys spėjo į laiką nuszkoti ir tokiu budu iszgelbėjo; wienas tarnaujantis ant taworinio trukio liko ant wietos užmūstas. Tarp pasażierių yra diktai užgauti, bet ant laimės, pawojingai apkultų nėra. Užmusztas ant taworinio trukio, iszpuolęs

isz sudaudyto wagono, likosi prišėgtas kerosino baczkos, kuri nuo kibirkzcių užsidegė, degantis kerosinas žmogų su wisu sudegino, pirmiaus negu spėjo ji isz liepnos istraukti.

Isz Lietuwizsku dirwu.

Susiwenyijimo reikaluose.

Susiwenyijimo wirszininkai ir wisi, kuriems rupi palaiikymas knygų įtekmes ant tos musų newa tautizskos organizacijos, lygiai sawo ypatose, kaip ir pasisilėpę po pseudonimais ir sawo draugų prawardėms, per "Kataliką" ir "Viltį" pradėjo smarkiai kowę su walmamaniais ir su wisais tais, kurie norėtų iszliuosuci Susiwenyijimą isz kuniginių wystikų. Mums rodosi, laikas jau tas wisas baikos pamesti, kadangi su joms ne galima Susiwenyijimo sudurtinti. Jeigu, kaip aiskiai wisi matome, ne galima susitaikyti, tai geriaus persiskirkime, su twerkime neprigulmingus nuo kunigų organizaciją, kaip tai padarė lenkai, atsiakyę nuo kunigų waldomos Zjednoczenės. Su twerkime ir mes neprigulmingus wien tautizską organizaciją. Kunigai ir jų padelkos gali sau palikti prie dabartinio Susiwenyijimo, kurį gali padaryti grynai katalizsku. Kasoj pinigų ne daug, neispuos daugias kaip po 3 dol. ant sanario. Nuo Miliaus bondsmanų wargiai lo galima bus pinigų atgauti. Einant drauge, twarkos ir susitaikymo ne sulaukimas. Jeigu paimty wirsų swietizski inteligentai, tai jų kunigai nesiliautų intrigų ir griowimo, kol waldžia ne pereitų wėl į jų rankas. Prie intrigų, neisrokawimų su dorizskais principais, jeigu tas gali jų mieriams naudą atnešti, jų kn. geriaus už swietizskuosius pripratę. Tokioje sanlygoje ne įstengty pakelti Susiwenyijimo ne doraisi, ne geriaus wirszininkai. Wietoj stengtiesi dabartioj Susi. pawertiti nuo kunigų, rodosi geriaus but sutverti naują nuo jų neprigulintį. Jeigu ji swietizski inteligentai pastatys ant twirtų pamaty, jie stowės twirtai, neiszgriuos ne pragaro tarnai. Rode yra ir dabar neprigulmingas nuo kunigų Walmamaniai Susiwenyijimas, bet kad jis apsirubėdaws kowa su tikėjimu ir su kunigija, ne apima wisi musų tautizskų reikalų, tai jam didesnis dalis lietuwų ne pritaria ir turbut dar ne greitai pritaras. Mums gi reikia jau dabar tautizskos organizacijos, kuri daugumą musų mierių galėtų užganėdinti. Toki todėl ir twerkime dabar jau, tegul ji buna ne tikėjimiską, ne prieš-tikėjimiską, bet grynai tautizską. Kritikawimas, iszrodinėjimas po laikraszcių netikimom dabartinio kunigų waldomo Susi. ne apseikoma, kadangi kunigai, jeigu jie kalti, tsyky tyli, ant kritikos ne atsiiepia; jeigu ir atsiiepia, tai tankiai užsigina sawo žodij arba wisi wisi kitaip izskreipia, kad tik kunigų darbai iszeitų baltais kaip gegužio sniegas. Tokios polimikos be jokių waisių nusibodo daugumai skaitytojų ir jie ne nori tokių ne skaityti.

Biznierių.

Isz Lawrence, Mas.

Užmanymą uždėti ciza knygų wardo D-ro Jono Basanawyciaus stumimie pryzakini. Nors ant paskutinio susirinkimo ne daug žmonių susirinko, bet wisi pasisekė tą klausymą pastumėti toliau. Nutarėme atidaryti knygyną nuo 30 d. Spalij ir iszrinkkoma naują komitetą, teipogi du wyru, Konstantiną Gedimį ir A. Szimkonį, kuriems pawesta isz wisi lietuwizskų iszleistųjų parstraukti katalogus, idant isz jų galėtume iszrinkkinti kancaizs knigas. Teipogi nutarėme atsisaukti į wisi tautiecius, kurie turi atliekamas knigas ir laikraszcius su praszynu pasaukauti jas musų knygynui. Knigas, kas nori pasaukauti, teiktis siųsti ant antrazso: F. Kinbell, 27 Comman st. Lawrence, Mas. Wardai aukautoj ir jų padowanotos knigos bus pagarsintos per laikraszcius. Mel-

džiame teipogi kitų, seniaus už sudejusį knygyną, atsiųsti mums sawo įstatus.

Nors musų užmanymas uždėti knygyną niekam ne pastoja kello, bet jis patiko daug praszyn, tai isz pusės tamsunų ir lietuwizskų iszgamų, koki pritaria greicziaus tokiems užmanymams, kur gali gauti stiklą alaus, darbams gi ant wiso tautos labo wisada priziensi. Ant tautizskų reikalų jie ne duos ne centų, bet ant naudos saluninko ne pasigailės ir cizelių doliarų. Nėra todėl ką labai paistyti ant tokių stabdytoj ir griautojų tautizskų užmanymų, kadangi wisi matome jų mierius: jie pasirengę griauti wiską, kas tik draugijai gali naudą atgabenti, o platinti tų, kas jau yra wodingo. Nepaisykime todėl ant iszgamų, bet griebkimės prie darbo ant naudos wiso musų tautos, eikime wienybėję, stengkimės apszwiesti sawo protą. O tsyky ir netikusius iszgamų darbams geriaus suprasime. O kas gi geriaus mus gali apszwiesti kaip kniga ir geras laikrasziis? Stengkimės todėl ant twirtų pamatų pastatyti musų knygyną. Už auksas, kokias mums dabar broliai suteiks, mes atlyginsime kitu kartu, kada progą ant to atsitiiks.

T. Kriukonis.

Isz Waterbury, Conn.

Pas mus susitwėre Socializiska sekcijos szaka, į kurią jau prisarazė apie 20 sanarių. Ant 31 d. spalij wirts minėta lietuwizska socializiska szaka parškwietė kalbėtoj, Dr. A. Bacewicz isz Scranton, Pa. Prakalbos buwo laikytos ant Turn Halles.

Pirmiausiai gražiai padainawo Ona Kulbokitiė "Miszkai užia, gaudžia"; ant piano pritarė P. A. Lietuwis. Paskui Ona ir Alese Kulbokitiė labai gražiai dainawo "To gywoj wisi tauta" su pritarimu ant piano. Publika dėkawoję garsiu dėjų plojimu. Mergaitė Paulina Oweroczitiė deklamawoję eiles "I darbininkus". Deklamatorka sawo už duoty atliko kuo geriausai, tikrai aktorizskai.

Pirmu kalbėtojam buwo Dr. A. Bacewycius. Kalbėtojas sawo kalboj aiskino Socializiską klausymą, nurodė, kad socialistas kad nebutų ne pony, ne ba duojanczių elgėty; kad nebutų alintoj ne alinamų, wiespaczių ne padonų, waldinų, ne wergų. Socialistai trokzsta, kad butų teisybė ir gerowė wisi žmonių; kad nebutų to padalinimo draugijos ir luomas wargdienų, darbinų bei priwilegiuotų dykaduonių. Dirbti priwalo kiekvienas, bet ne teip ilgai kaip kad egzistuoja. Ant isziwystymo isz kapitaliziskų wystikų reikia tamsu rinkti sawo draugus, taigi tik socialistai ant urėdų, jie dirbs ir rupinsis apie warguolių gerowę; bet niekada mes nesulaukime gerowės waldant McKinley'ams bei Bryan'ams. Abelaj kalbėtojas aiskino socializiską platformą, privesdams szįdinię politikos rėdą ir kokia turi buti. Antru kalbėtojam buwo P. Mišzeika, wietinis. Szitas aiskino ekonomizską sistemą socialistų ir kaip kapitalistai iszauodoja darbininką.

Publikos ant minėto wakaro buwo į 300 wyru. merginų bei moterių; wisi gražiai užsilaikė ir wisi buwo užganėdinti isz kalbų. Geistina, kad panaszus wakara kuo tankiausiai butų parengiami.

Waterbury'o lietuwiai ne snaudžia. Dabar wietinis "Politiszskas Liet. Klubas" stengiasi iszrinkkinti nuo miesto, kad wisi laikė ant baliaus Szwento Izidoriaus Dr. New Yorke; teipogi dėkawojame ir wisi draugystei už atliankym ant baliaus. Isz daugelio lietuwizskų draugyszių New Yorke tik ta wiens atsilankė ant musų baliaus. Mes suprantame ir wisi ta suprantame, jog lietuwiai geriaus butų padarę, jeigu butų pasielgę teip kaip "Lietuva" nurodė, taigi jeigu butų aukawę ant lietuwizskos bažnyczios. Teip wienok mes padaryti negalėjome, nes pinigų paimtus už anuos mažus altorius ne galėjome paimti todėl, kad isz any lietuwų, kurie porą metų

Isz Sommersville, Mass.

Somersville'j ir Cambridge lietuwų bus apie 100 ypatų, bet nėra ciza ne jokios lietuwizskos draugystės. Jeigu atsirastų keli sumanėsi ir amarkėsi wiyrai, tai galima but uždėti kokį nors tautizską draugystę arba pawalkszciuos po lietuwų gyweimus, gal susirinktų keli doliarai ant kankintolių naudos (ant Paryžiaus parodos reikalų sudėjime \$6).

Bewek wisi lietuwiai yra prasti darbininkai, smatininkų nėra. Yra tik 1 skudury sukirpėjas, 1 alaus iszwardiotojas; porą mėnesių du lietuwiai, susidėję, už jie walgomų daiktų sztorą, bet sunku jiems warty konkurenciją su žydais, kurie jau seniai turi užsidėję tokius jau biznius ir ne mažai pinigų prilupo nuo lenkų ir lietuwų. Zydaielias labai ne patinka, kad lietuwiai tokių jau biznį užsidėjo ir tai dar ant tos pacios gatwės, tik ant kitos kėrtės. Kaip wasur teip ir ciza lietuwiai neisakubius remti sawosius: wieni rods ima reikalingus taworas pas lietuwus, bet didesnę pusę laikais dar wis seno papratimo ir be žydų neapsieina ir jiems pinigų neesa. Nors dar ne žinia, ar lietuwiai iszlaikys konkurenciją su žydais, bet kaip žmonės kalba, jau dabar jiems bando klasas daryti; kad tik nuo konkurentų atsikratyti, stengiasi wisame kenkti. Neseniai apsirgo lietuwų arkly; konkurentai pranezė policijai ir atėjęs policistas perswėrė arklij. Paskui bandė suarszti ir padarė ant kelių szimty doliarų kaszty.

Lietuwiai pereitą nedelienį užsipraszė sawo wientauzės ir juos wai-zino. Apšieldami žmoniskai, jie prie sawų pritraukia wis daugiaus lietuwų, o su laiku gal pas juos wisi pirks saw reikalingus daiktus, žydams reiks kraustyti kitar.

Darbai apie Bostoną eina widingisizskai, bet lietuwiai prie geriaus apmokamų darbų ne praę, daugumas ne moka anglizskai, tai jiems sunku geresnius darbus gauti. Dirba jų daugiausiai 2 Sommersville kiaučių pjowincziuose, bet jose dabar pradeda menkiaus dirbti. Uždirba nuo \$3-12 ant sanawitės; widutizskas gi uždarbia yra \$5-6.

J. J. Raulinaitis.

Isz Baltimores, Md.

Darbai ciza lygiai prie kriaučių, kaip ir fabrikuose eina negeriausiai. Jeigu žmonelės ir turi darbą, tai turi sunkiai dirbti, o užmokeenis menkas. Baltimorėj yra daug salinų, isz ko galima manyti, kad musų žmonės mėgėta gėrymus ir salinų kankas sunesza ne mažai pinigų, ko žinoma, ne galima pagirti, tas ne iszeina ant gero ir sweiktos mėgstantiems salinuose sėdėti. Jeigu girtuokliautų wien wieni wirszkiai, tai butų dar tiek to, bet ciza yra ir moterių, kurios iszėjus wyrams į darbą, renkas salinuose ir gėrymams sawą ramai na, rugodamos ant wiso swieto, wisus apkalindamos už sawo nelaimę. Didžiausia wienok nelaimė jų paczių, kaip ir jų szeimynų, yra jos paczius.

Wuosis.

Paaiskinimas.

Neseniai "Lietuvos" buwo patalintas mano rastelzis p. a. "Wardan teisybės". Raszte patilpusiame "Lietuvos" padaryta dideli klaida: asz ne rasziau, kad mes esame dėkingi lenkizskam kunigui už pamokinimą, bet P. Miler ui, prezidentui D. L. K. Witauto draugystės New Yorke už pamokinanczius prakalbas, kurias laikė ant baliaus Szwento Izidoriaus Dr. New Yorke; teipogi dėkawojame ir wisi draugystei už atliankym ant baliaus. Isz daugelio lietuwizskų draugyszių New Yorke tik ta wiens atsilankė ant musų baliaus. Mes suprantame ir wisi ta suprantame, jog lietuwiai geriaus butų padarę, jeigu butų pasielgę teip kaip "Lietuva" nurodė, taigi jeigu butų aukawę ant lietuwizskos bažnyczios. Teip wienok mes padaryti negalėjome, nes pinigų paimtus už anuos mažus altorius ne galėjome paimti todėl, kad isz any lietuwų, kurie porą metų

atgal aukawo pinigų ant įtaisywų į lenkizską bažnycziją parduotų altorių, ciza liko tik keli; kiti gi arba sugrįžo į tėryną, arba iszskraustė į kitus miestus. Tai gi mes galėjome arba palikt wisą ant kunigų walis ir atštraukti, arba pridėjus dar kiek doliarų, įtaisyti į naują bažnycziją didesni patrono musų draugystės altorių. Ciza turim dar pridurti, kad mums kreipties su tikėjimiskais reikalais į Brooklyno lietuwizską bažnycziją yra per toli, apsirgus ne paranku isz teip toli ezanktiesi kunigui, teip jau ir kitokiams atsitikime, kada greitai reikia kunigų; ciza yra kunigas, rods lenkas, bet mes wisk wisi kuniskizkai, mokame lenkizskai. Dėlto wienok ne galima ciznykszcziams lietuwiams užmesti, kad jie iszszada lietuwystės, sawo tautos, kad jiems ne rupi lietuwizski tautizski reikalai, kad jie užmeta sawo kalbą. Katrie tik moka skaityti, tie neisgriebia lenkizskų laikraszcių, kaip tai daro daugelis lietuwų kitose wietose, bet užsiraszo lietuwizskus. Apart kitų laikraszcių, Szwento Izidoriaus Draugystė wienos "Lietuvos" turi 6 skaitytojus, o su laiku skaitlius skaitanczių laikraszcius dar labiaus pasididys.

Fr. Jokubczinas.

Dar apie Susiwenyijimo Seimą.

Į szymetinį Susiwenyijimo seimą lietuwiai tėmyja su nuisistebėjimu, sako, kad seimas buwo triukszingas. Tas isz dalies teisybė. Tėmyjant su atida isz szalies į pirmiaus atsibuwusius seimius, pamatysime, kad szymetui seimas atsibuwu paprastose sawo wėdėse tiikt su szį etmaina, kad pastarojo XV seimo delegatai norėjo turėti balsų lygų su delegatais kunigais ir per tai ant seimo buwo daugiaus riksmo isz szalies kunigų. Už pakėlimą balso ant seimo swietizski delegatai gawo wardus bediewių, netikėlių, budistų ir tt. Sztai "Katalike", kn. Krawczuno organe, 43 numeryje XV Seimo Delegatas sako: "Toki smarkuoliai kaip antai isz Watterburio Pruselaitis, Grieszius, "Ryto" ir "Bažnyczios Tarnas" zeceris Teraila, toliaus J. Kazakewycia, "Vienybės" agentas ir "baisusis" Mikolainis norėję winitujimas sz. Baltramiejaus draugystės, ką darė kn. Szedwydis Pittstone. Tie prie apswaratymo ne buwo prielisti, pesibaigę wien riksmu ir trepejimu. Tai mat koks buwo szymetinis seimas ir kunigai už sawo kaltes nori sudrumsti wandenį, kad paskui but galima lengwias gaudyti žuvis. Palikime todėl kowę su buddizmu musų kunigams. Mums užtenka to tikėjimo, kokio iszmokio mus musų tėwai, nuo buddizmo, kurio apart musų kunigų, nieks ciza ne platina tarp lietuwų, mes pats apsisaukosime.

J. Kazakewycia,

XV Seimo Delegatas.

Naujos knigos.

Catalogue des Livres Lithuaniens, imprimés de 1864-1899. Hors de Russie ou les impressions lithuanienes sont interdites. Paris. Imprimerie Adolphe Reiff. 1900. 28 psl.

Yra tai surazas lietuwizskų knygų iszleistų užrubėduose nuo 1864-1899m., kurios uždraustos Maskolijoj, arba kitaip sakant, yra tai katalogas lietuwizskų knygų esanczių ant Paryžiaus parodos. Kataloge szitame wienok patėmyjome wieną swarbią klaidą: knigutė, "Už ką mes turime buti lenkams dėkingi arba nedėkingi", iszleista Tilžėj 1892m. ne Szerno prasztyta, bet Nerio. Jeigu katalogas iszleistas ant supadindinimo swelmtaučių, tai rodosi, neperidėty worsti ir prawolawija swetimų prawardį, kaip tai wisar daryta su kn. Gondoku. Jeigu lietuwizskai wertejai sziam lenkui suteikė lietuwizską prawardę, tai jau prancuzizskame werteime pridėję palikti jo tikrą lenkizską prawardę, kadangi prancuzis ne perkreipia swetimų prawardį.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....52 po Prusizskos markės po.....34 po Prie kiekwieno pinigų szuntino reikia pridėti 30c. ant paczo karsu ty.

Taigi dabar jau zinote, kad augmenys savo šaknimis traukia iš žemės vandenį drauge su jame sutirpusiu žaliu augmenų maistu.

(Toliaus bus.)

Isz darbo lauko.

¶ Pensilvanijos minkstų anglių kastynėse darbai eina gerai.

¶ Sztraikai kalnakasių sztete Maryland, kurie gana ilgai traukėsi, jau pasibaigė.

¶ PHOENIXVILLE, PA. Darbai eina čia pusėtinai; uždabiai teipogi ne mažiausi.

¶ CONNELLVILLE, PA. Peritą sanwaitę szitame apskrityj degė isz wiso 14232 kokso pecziai.

¶ Sztete Indianoj anglių kastynėse yra užtekiniai darbinjki ir isz kitur atkakusiam sunku gauti darbą.

¶ Darbai anglių kastynėse sztete Alabama eina dabar gerai; darbinjki organizuojasi ir raszosi prie dūljų.

¶ DUQUESNE, PA. Darbai czianykszcziuose dirbtuwėse eina prastai. Darbinjki dalis kraustosi kitur darbo jieszkoti.

¶ PITTSBURG, PA. Darbai czianykszcziuose dirbtuwėse eina gerai, bet isz kitur atkakusiam darbinjkiui darbą labai sunku gauti.

¶ Darbai Braddock, Homestead, McKeesporte ir Rankin eina tuom tarpu gerai, bet ar ilgai teip bus, negalima žinoti.

¶ Sztraikai kalnakasių Leavenworth, Kans. kastynėse pasibaigė. Nuo dabar darbinjki gaus po 84c. nuo tonos newalytų anglių.

¶ PHILADELPHIA, PA. Ant New Jersey kranto Delaware upės bus parengtos naujos laiwų dirbtuwės, kuriose ras darbą 5000 žmonių.

¶ SHENANDOAH, PA. Susquehanna Coal Co. priėmė darbinjkių reikalawimą ir jos kastynėse prasidėjo darbai. Szitose kastynėse dirba 700 žmonių.

¶ ALTOONA, PA. Pudleriams dirbantiems czianykszcziuose geležies dirbtuwėse, nuo lapkriczio mėnesio numazino uždabį ant \$1.25: nuo dabar gaus jie tik \$3 ant dienos.

¶ SHARPSVILLE, PA. Sztraikas darbinjkių prie czianykszczių anglių peczių traukiasi toliaus. Scabsai, kuriuos buvo parsitraukę, teipogi paliowė dirbą, todėl sztraikieriai tikisi sztraiką laimėti.

¶ BON AIR, TEN. Sztraikai darbinjkių czianykszczių anglių kastynių traukiasi toliaus. Aplinkinėse ketina atidaryti daugiaus anglių kastynių, tai sztraikieriai jose tikisi gauti darbą.

¶ LAWRENCE, MAS. Dirbtuwėse wilnonių iszdirbimų pradėjo dirbti, bet isz kitur tegul nieks newaziuoja čia darbo jieszkoti, kadangi ant wietos darbinjkių yra daugiaus negu reikia.

¶ HAZLETON, PA. Van Winkle Co. priėmė darbinjkių reikalawimą ir jos kastynėse Milnersville prasidėjo darbai. Calvin Pardee & Co. teipogi geru susitakė su darbinjkaiais ir per tai ir Lattimero kastynėse prasidėjo darbai.

¶ WILKESBARE, PA. 300 darbinjkių Hudson anglių kastynių, kurie po sztraikui ką tik pradėjo dirbti, wėl susztraikawo. Darbinjki nesutiko ant krowimo tiek anglių į karus, kiek darbo wedėjai reikalauja. Čia mat darbinjkams moka nuo karo, todėl reikalauja, kad jie krautu daugiaus anglių į karus.

Isz wisur.

¶ Kijewo gubernijoje, Mažrusijoje, rado labai didelius anglių plotus, kur bus parengta daug naujų kastynių.

¶ Mieste Glasgow, Szkotijoje, kur buvo apsireiszkęs azijatiszkas maras, jis su wisu jau isznyko ir paskutinis maru apsirgęs ligonis apleido ligonbutį.

¶ Isz paskutinio liaudės suskaitymo, Meksike pasirodė isz wiso 12500000 gywentojų; mieste gi Meksike jų pasirodė 410 000.

¶ Mieste Nanking, Chinuose, trenkė perkunas į parako krautu wė ir pagimdė baisią eksploziją. Prie to labai daug žmonių likosi užmusztų ir sužeistų.

¶ Angliszkas laikrasztis "Daily Mail" pranesza, jog pietinėj Maskolijoje, Chersoniaus ir Bessarabijos gubernijose szj metų teip menkas buvo užderėjimas, kad čia reikia wėl laukti bado.

¶ Ant Užkaspiszko geležinkelio, tarp stacijų Grakuli ir Kospa, Turkestane, susimusė du į prieszingas puses bėganti trukiai. Prie to 3 žmonės likosi užmusztai, sunkiai sužeistų yra 20.

¶ Italiszkas Abruzzi kunigaiszkis keliauja wėl į sziaurinius ledinius krasztus, sziuom tarpu ant Franciszkiaus Juozapo žemės, kur jis tikisi rasti kokius nors ženklus Andrees expediciojos.

¶ Prancuziszkose kolonijose Anam, Pietinėj Azijoje, aplinkinėse Turan, smarkus isz jurių pakilęs taifunas (sukury) neiszpasakytai daug nelaimių pagimdė. Sugriowė jis su wirzum 1000 namų. Žmonių tapo užmusztų 1600, o 4680 neteko pastogės ir turtų.

¶ Prusų waldžios wėl smarkiaus pradėjo persekioti lenkystę ir lenkiszkus laikraszczius wakarinėse prowincijose. Iszleistojas laikraszcziuo "Praca", Siemiatkowski, likosi nuspreistas ant pusės metų kalėjimo newa už įžeidimą waldžijų.

¶ Kadangi Anglijoje neiszpaskytai pakilo anglių prekės, tai ant kuro fabrikuose bando pritaikyti durpas atgabentas isz Airijos. Kaip pasirodo, jos gali užstoti anglis. Su laiku gal ir Lietuwos durpos ras wietą fabrikuose wietoj brangstanczių wisur anglių.

¶ Maskoliszkai ir swetimai laikraszcziiai garsina, kad dėl stokos lytaus, Siberijoje daugelyj wietų jawai ant laukų su wisu prapuolė, wisai ne buvo ką rinkti, nėra sėklos ant užsėjimo laukų. Rugių prekės pakilo wisame Sėmiopolatinsko apskrityj: čia už pučą rugių moka po 1 rubl. ir daugiaus.

¶ Ant Austrijos ir Montenegro rubežiaus užgimė muszis tarp Austrijos patrolės ir Montenegriniszkų kareiwų stowinczių ant rubežiaus. Wienas montenegrinas likosi užmusztas; sužeistų gi yra daug isz abiejų pusių. Kas tą muszij paginidė, dar tikrai nežinia.

¶ Ant prigulinczių Amerikai Havai salų užgimė dideli twanai. Net mieste Honolulu ulyczios buvo ant dwiejų pėdų giliai wandens apsemtos. Dar didesni twanai buvo Nunaroa klonyj: čia iszsilieję per upės krantus wandens nuneszė wiską, kas tik ne buvo twirtai prikaltą, nuneszė kelis namus stowinczius ant upės kranto. Wienas czia buwys prigerė. Blėdys twano padarytos ne mažos.

¶ Ant Paryžiaus parodos, jaunuos angliszkos lėdyes užsimanė parodyti sawo angliszką patrijotizmą: užėjusios į Transvaliaus pawilioną, užsimanė apjauyti ant husto prezidento Kruegerio. Nabagėms wienok butų atsėję riestai, nes susirinkę čia prancuzai rengėsi jau su lazdoms pamokyti jaunas anglijones, kaip užsilaikyti reikia swetimam kraszte. Jeigu ne gawo į kailį, gali wien padėkawoti policistams, kurie jas iszwedė isz pawiliono ir susodino į drožką.

¶ Ekaterinoslawiaus gubernijoje, Nowoiwanowo walscziaus kanceliarijoje likosi užmusztos 9 ypatos: walscziaus rasztinjkas, jo pati, trijų metų sunus, trys rasztinjo pagelbinjki, sargas, desztinjkas ir rasztinjo tarnaitė; apart to dar mirtinai sužeista 6 metų rasztinjo duktė. Užpuolikai įkraudė į kanceliariją naktyj. Isz walscziaus kassos paėmė 1050 rubl. Žmonės kalba, kad tie pats plėzikai Charkowo gubernijoje iszplėszė 7 walsczijų kanceliarijas ir prie to užmuszė 17 žmonių.

¶ Per paskutinius dewynis metus Prusuose 1207 žmonės likosi pasiutusių szunų sukakdžioti, isz ko 37 pasiuto. Pagal daktariszkos komisijos apskaitymą, per paskutinius tris metus, isz 104 sukanđžiotų, kurie nesikreipė prie daktarų pagelbos, widutiniszkai pasiuto 7, arba 6,7%, isz 297 sukanđžiotų, kuriems apsaugojimo nuodai ne buvo įskiepyti, bet wien žaidzos iszdegintos, pasiuto 9 arba 3%; isz 315 sukanđžiotų, kuriems pagal Pasteuro būdą likosi įskiepyti apsaugojanti waistai, pasiuto tik wienas, tai gi tik 0,27%. Isz 137 sukanđžiotų, kuriems pernai likosi įskiepyti Pasteuro waistai, per isztisus metus nuo įskiepyjimo ne wienas ne pasiuto. Ta statistika, rodosi, pertikrina ir labiausiai netikinczius į pasekmingumą apsaugojimo skiepyjimo.

¶ Ant Siberiszkio geležinkelio, prie Stacijos Baikal, ant pats ežero kranto, be mažo ne nupuolė į ežerą wagonas su maskoliszkais kareiwiais wėžamais ant Chinų rubežiaus. Maszinistas, rinkdamas wagonus, stumėsi atbulas prie ežero kranto. Keturi wagonai nupuolė į ežerą ir tas pats likimas laukė ir wagoną su kareiwiais. Tie, pamatę pawojų, szaukė kiek galėdami, bet kitam gale trukio esantis maszinista ne girdejo ir jis nieko nežinojo, kas atsitiko; ant kelio nieko ne buvo, kas galėtų persergėti, kareiwiai isz lauko uždaryti, isz wagono iszeiti ne galėjo. Ant jų laimės wagonas iszsprudo isz rėlių ir atsirėmė į akmenį. Maszinista tik tasyk pajuto, kad čia kas ne gerai atsitiko ir sustabdė masziną ir tokiu budu wagonė esanti kareiwiai likosi nuo paskandinimo

iszgelbėti. Toj wietoj, kur nupuolė pirmutiniai wagonai, ežeras gilas 17 siekanių. Tai gi jeigu čia butų nupuolęs wagonas su kareiwiais, butų su wisais žmonėms nuskendęs ir nė wienas kareiwis ne butų galėjęs iszsigelbėti.

Isz Chinų.

Szj metų turėjome mes keli lietuwiai tarnaujanti amerikoniszkų kariaunoj ant Filipinų salų gerėnę laimę: kada čia užstojo bjauriausias lytų laikas, gawome prisakymą kraustyti ant laiwų ir keliauti į Chinus ant suwaldymo ilgakasių bokserų. Kelionę iki Taku jau pirmiaus aprasziau "Vienybėj", tai to ne atkartojų antrų syk. Neraszysiu daug nė apie muszis Chinuose, kadangi apie tai geriaus už manę paraszė laikraszcziiai sawo laike isz atėjusių telegramų.

Kada atplaukėme prie miesto Taku, radome čia daug kariszkų laiwų: maskoliszkų, angliszkų, prancuziszkų. Kadangi prie miesto jurės ne giliai, tai dideli kariszkai laiwai turėjo pasukti toli; ant paėmimo miesto, reikėjo sijsti mažus torpedinius. Paėmę ir apwaldę Taku, mes ir kitų krasztų kariauna isztraukėme ant Tientsin. Apie muszis po tuom miestu raszė jau laikraszcziiai sawo laike, tai to ne antrinsiu. Nuo Tien Tsin nutraukėme ant Chinų sostapilės Pekino, iszliuosuoti pawojuje atsiradusius swetimų krasztų pasiuntinius.

Ant wiso kelio nuo Tientsin, kiek galima buvo matyti, wisi kaimeliai ir kaimai iszdeginti. Matyt tą padarė pats chiniecziai, kad mes ant kelio nė jokios pastogės nerastume. Apie gawimą walgio nėra jau nė ką kalbėti, ji turėjome imti su sawim, chiniecziai geru jo ne dawė, wien wandenį radome giliai žemėj iszkastuose szuliniuose, kurių chiniecziai ne spējo užberti.

Kiek dawėsi matyt ant kelio, laukai wisur gerai apdirbti. Žmonės juos apdirba su spatais ir su matikais; niekur ne pasitakė matyt nė žagrių, nė plugų, nė kitokių maszinų. Rugių ant laukų ne matyt, yra tik kornai, sorai, kanapės. Girių labai mažai, bet gywentojai tyčia augina augztus karklus bambusais wadinamus, kuriuos wartoja ant kuro ir ant statymo triobų, kurių sienas aplipina su moliu. Nameliai po kaimus gana gražus. Traukianti ant Pekino kariauna nieko ne paliko: wiskas, kas tiko ant walgio, tą paėmė, paėmė jau czius, mulus, arklius ir werbliudus. Čia žiurėdamas į isznaikintus kaimus, supratu teisingumą giesmės, kurioje žmonės meldžia, idant Diewas apsaugotų nuo bado, ugnies ir karės. Karė, isz jų yra, turbūt, baisiausia, nes su ja eina drauge lygiai badas, kaip ir ugnis. Kareiwis, įsiweržęs į priesų krasztą, pats besigindamas nuo alkio, wėržia wiską, ką gali pawerėti nuo gywentojų, neathoja ant Diewo prisakymų, ne turi nė jokio pasigailėjimo, nė mielaszirdystės; ko paimti negali, tą degina. Tokia tai yra karė, ji žmonis pawerčia į draskanczius žwėris. Tas ne gerai, bet ką daryti, kad wisi teip daro. Antai japoniecziai, arba prancuzai patekusio į jų rankas ginkluoto chinieczio gywo nepaleidžia, kadangi ir chiniszkai pasikėlėliai daugiaus iszskerdė japonieczijų ir prancuziszkų kunijų. Skerdžia ir chi-

necziai be mielaszirdystės patekusių į jų rankas swetimus kareivius.

Ant kelio į Pekiną patikome kelis druzkiai apmurytus miestus, kuriuos paweržėmė, prie wėžio daug chiniečių likosi užmūsų ir miestuose mažai ką palikome. Prisiartinę prie Pekino, radome jį uždarytą kelioms eilėms storų 12 pėdų murų, bet ir storiausi murai ne išlaiko kanuolių szuwų, per išgriautas muruose spragas įsiweržėmė per visas murų eilės į miestą.

Pekinas yra newa Chinų sostapilė, yra czia ciosoriaus rumai, bet isztikro daugumas namų niekuom nėsiskiria nuo Amerikos wisztinčių, visas miestas ne išrodo szwaresnis už Lietuvos žydiskus miestelius. Net ciosoriaus rumuose tokia smarwė, kad neušikimszus nosies, sunku izbuti. Kaip czia ciosorius gyweno, ne galima supracsti. Turbut jis wisal nosies ne turi. Namai be langų, jų wietoj yra skylės popiera užklyjuotos. Žiburių ant ułyczų nėra, žiba tik kaip kur wos užmatoma žwakutė. Ułyczios neklotos, pilnos dulkių ir dumble.

Kareiwų daug yra serganczių. Wisai skundžiasi, kad amerikoniški sergantai kareiwiai prascziausiai dabojami ir gydomi, geriausiai sawo ligonius užlaiko japoniečiai ir maskoliai, taigi krasztai, kurie kareiwiams mažiausiai užmoka algos.

Maskoliszkos kariaunų pasi-taikė man patikti kelis lietu-wius kareiwius iz Suwalkų, Kauno ir Wilniaus gub. terp jų susipažinau su St. Petrawyczių iz Kelmio parapijos ir Bol. Baguszewicz. Daugiausiai lietuwių yra saperų batalijone, bet yra jų ir kitose maskoliszkos kariaunos dalyse.

Sujeta.

Ką pelnė Pensylvanijos angleksiai sztraikuo-dami.

Wisokių pakraipų laikraszcziai, iszakiriant socialistiszkus, su džiaugsmu pagarsino užbaigę sztraiko, nors iz tiesų p. Mitchel, Unijos prezidentas, su sawo pagalbininkais aiszkiai sako, kad ten, kur kompanijos ne pagarsino pakėlimo algos ant 10 procentų, sztraikas turi testis. Kas iszeis iz tokios užbaigos sztraiko, pamatysime. Reikia wienok pasakyti, kur wienas už wisus, o wisai už wieną nebekowoja, tai ir geros pasekmės nėra ko laukti.

Pužiurėkime, ką darbininkai pelnė sztraikuodami? Matydamos Wilkes-Barre'je ir Scrantone po kelias deszimtis tukstanczių žmonių marszuojanczių ułyczioimis, ne wienam gal rodėsi, kad Pensylvanijos angleksiai sutriszkins kapitalistus, ir ne tikt priwers juos užganėdinti reikalawimus, bet ir pacizias kasyklas galės atimti. Bet prisižiūrėjęs į weidus, ir nekurių krūtines papuosztas guzikais kapitalistų, kaip antai Connellio Scrantone, macziau aiszkiai, kad tos minios nežinojo, ko jos waiksacziojo ułyczioims, lygiai ir užbaigę sztraiką, daro nežinodami, ką jie pelnė, ir kiek tikrai praloszė. Idant tai supracstinai iszrodyti, reikia padaryti klausymus: kiek darbinčių sztraikawo ir kiek jie uždirdawo per dieną widutiniszkai pries sztraiką? Wisai laikraszcziai twirtina, kad 140000 ypatų sztraikawo. Daleidžiant, kad tas skaitlius teisingas, klausiau daugelio mainierių, kiek jie uždirdawo widutiniszkai ant dienos? Wieni sakė, kad darbams gerai einant, uždirda po 1,50 centų; kiti sakė, kad mažiau. Negalėdami tikrai žinoti, daleiskime wienok,

kad wisai, teip mainieriai, kaip ir lėberiai, uždirdo widutiniszkai tikt po wieną doliarį ant dienos, tai wiersz minėtas skaitlius darbinčių praloszė per dieną po 140,000 doliarų. Sztraikas tęsėsi per 40 dienų; tai gi isz wšo praloszė 5600000 doliarų. Procentas prigulintis nuo tos summos už 40 dienų po 4%, isznesza 27233. Kartą 5627233 praloszta. O ką laimėjo? Prižadėjimą tikt pakėlimo 10 centų ant doliaro iki pirmam balandžio, arba per 150 dienų. Gale to laiko darbininkai, jeigu wisai dirbs pilnai, apturės uždarbio \$2100000 daugiaus negu priesz sztraiką. Kad wienok sztraikawo per 40 dienų; o tame laike praloszė 5627233 doliarus—tai atėmus nuo tos summos \$2100000,—liks dar \$3527233 praloszty, kurių nė per antrą 150 dienų ne įstengs atgriebti pilnai. Tulos kompanijos pažadėjo numazinti prekų parako—bet tas numazinimas eis į rokundą deszimt centų pelno ant doliaro. Taigi liks nuotrota \$3527234.

Klausymas dabar, ar po pirmam balandžio ateinancziams mete kompanijos norės mokėti 10 centų daugiaus ant doliaro? Jeigu ne, tai wėl reiks sztraikuoti, arba sutikti ant buwusios priesz sztraiką algos. Jeigu sztraikuotų, tai wėl praloszę 5 ar 6 milijonus, galės, daleiskim, iszloszti dar 5 centus ant doliaro; bet darbininkai nežino, kad jie tokiu budu eis wis biednyn. Jie wisai szia-dien linksminasi isz pergalejimo kapitalistų, bet nėra nė wieno, kurs iszmanytų, arba drįstų užklausti pono Mitchelio, ką jie, kapitalistai tikrai laimėjo isz sztraiko? Ne mokėdami nė cento 140000 darbinčių per 40 dienų, jie laimėjo \$5627233. Dėlko? Dėlto, kad turėdami zopostą anglių, nereikalawo maitinti darbinčių, nes jie patys sawo kasztu maitinosi. Apart to, jie gawo progą laimėti ant kiekwienos tonos, pakeldami preką ant 50 centų daugiaus laike sztraiko. Kiek buwo tonų anglių ant zoposto, tai greitai galime dažinoti. Statistika parodo, kad pereitame mete izzimta liko 54 milijonai tonų kietų anglių. Jeigu tas skaitlius užganėdino wisus reikalawimus Suwienytų Walstijų ir dar 4 milijonus tonų pardawę į Europą, tai ta szalis nesuwartoja tų 50 milijonų per metus, nes galėjo, isztikus sztraikui, pratęsti dar ne dirbant 40 dienų daugiaus. Todėl, jeigu ant 405 dienų pakako tų 50 milijonų, tai ant 40 dienų iszpuola 4925913 tonų. Parduodami jas laike to sztraiko po 50 centų brangiaus, sawininkai kasyklų uždirdo 2462956 doliarus. Kiek uždirds toliau, to ne galima aprokuoti, nes szia-dien laikrasztis "Scranton Times", 2 lapkriczio 1900 m. pranesza, kad sawininkai kasyklų susitarė ir ant tolesnio laiko pardawinėti toną po 50 centų brangiaus. Tai gi matome, kad darbininkai ir wisuomenė tikt praloszė, o ne sawininkai kasyklų. Berods kompanijos geležinkelių daug praloszė, neturėdamos ką wežti nuo mažų kasyklų sawininkų, neturinczių sawo geležinkelių, bet ne mislykite, kad jos ne atsigrėbs szimteriopai nuo wisuomenės ir prilankių sztraikuojantiems darbininkams. Sztai wėl ką raszo darbininkiszkas socialistiszkas laikrasztis "Daily People" isz New Yorko 27 Spalio 1900: "Kompanijos geležinkelių "New York Central", "West Shore", "Delaware and Lackawana", "Lehigh Valley" ir "Erie" susitarė pakelti nuo 3 iki 4 centų už 100 swarų jawų gabenamų isz Buffalo į New Yorką". Taigi ir Pensylvani-

joj pabrangs miltai ir mainieriai užmokės nuotrotą padarytą geležinkelių sawininkams—o ponas Mitchel, kurį teip akiai garbina, kurs ne nori parokuoti, kiek darbininkas praloszė, galės wėl užkrauti sunkesnę nasztą, pakol angleksiai nesupras, kad ne sztraikuoti reik, bet tiktai balsuoti už darbinčių partijos kandidatus į legislaturą, idant turėti tikrus apginėjus darbininkiszkos kliasos reikalų.

Kun. V. Dembskis.

Neskaitykite szito,

jeigu esate sweiki, bet jei sergate kokia nors liga ant widuriu, pilwo, nežlebcziojimo, tai paminkite, kad nera geresnes gydylkos per Trinerio kartų Wyna. Yra tai wienatinis gydantis wynas, rekomenduotas per daktarus ant nežlebcziojimo ir tam panaszių ligų dėl žmonių wisokio amžiaus. Galima jį gauti wisose aptiekose. Reikalaukite tiktai Trinerio kartaus Wyno. Joseph Triner to wyno fabrikantas 437 W. 18th st. Chicago, Ill. prisius katalioga prekių, jeigu tokio pareikalau-site.

Guodotinas Kunigas Tarasiewicz, klebonas szw. Kazimiero parapijos, Milwaukee, sztai ka raszo apie kartų Wyna Dro Botynco.

Kad persitikrinti apie gydytino welkme kartoj wyno Dro Botnco, dawiau jį serganties sawo žmonėms ir atradau, kad jis isztikro daug gero padaro, nes sudrutina pajiegas. Tula ypata, kuria per daug metu "rėmuo" be palowos grauže, welk paswelko, kaip tik ta wyną pradėjo wartoti.

Kita ypata turejo wisai sugedusį pilwą; po iszgerimui tik wienos to wyno bonkos, jaučiasi dabar wisai sweika ir linksma.

Su guodone, Kn. Idzi Tarasiewicz, 902 Bremen ul. Milwaukee, Wis. Rugpj. 30, 1900.

Kartų Wyna Dro Botnco gali gauti wisose aptiekose. Fabriko ofisas: 519 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Pigiaai ant pardawimo wisai naminiai daigtai ant wienos szelmynos. Atisaukite tiktai wakare po nr. 951 35th Place, Chicago.

Official Publication.

Annual Statement of the PENNSYLVANIA FIRE INSURANCE COMPANY of Philadelphia, in the State of Pennsylvania, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash.....\$400,000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company.....230,687.67
Mortgage loans on real estate 719,900.00
Loans on collateral security 169,900.00
Book value of bonds and stocks.....3,579,797.15
Cash on hand in bank.....163,668.27
Total net ledger assets \$4,813,927.09

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due and accrued.....11,363.44
Market value of bonds and stocks over book value.....85,292.85
Net amount of uncollected premiums.....268,890.50
Gross assets.....\$5,179,478.88

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.
Depreciation from book values of real estate.....\$8,167.67
Special deposits to secure liabilities in Virginia and Oregon.....80,000.00
Total.....\$88,167.67

Total Admitted Assets \$5,091,310.21

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid.....18,696.47
Losses, in process of adjustment, or in suspense.....164,954.85
Losses resisted.....9,563.76

Net amount of unpaid losses \$193,215.08
Total unearned premiums...1,536,227.30
Amount reclaimed on perpetual policies.....840,018.57

Total liabilities.....\$2,569,460.95

Less liabilities secured by special deposits in Virginia and Oregon.....23,742.00
Balance.....\$2,545,718.95

INCOME.

Premiums received during the year.....\$1,648,619.66
Deposit premiums received on perpetual risks.....34,412.94
Interest, rents and dividends received during the year...228,353.47
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value.....11,518.75
Amount received from all other sources.....433.00
Total income.....\$1,923,326.82

EXPENDITURES.

Losses paid during the year \$1,225,528.70
Deposit premiums returned on perpetual risks.....17,768.15
Dividends paid during the year 100,000.00
Commissions and salaries paid during the year.....459,465.65
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments).....71,224.65
Loss on sale, or maturity of ledger assets.....12,972.24
Amount of all other expenditures.....89,790.84
Total expenditures.....\$1,978,750.23

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois.....\$8,286,583.00

Total premiums received during the year in Ill.....\$92,497.66

Total losses incurred during the year in Illinois.....\$58,804.05

Total amount of outstanding risks.....\$371,880,866.00

R. DALE BENSON Pres.
W. GARDNER CROWELL Sec'y

Subscribed and sworn to before me this 15th day of January, 1900.

GEO W. HUNT, Commissioner.

Official Publication.

Annual Statement of the PACIFIC FIRE INSURANCE COMPANY of New York, in the State of New York, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash.....\$200,000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company.....9,015.50
Mortgage loans on real estate 232,350.00
Book value of bonds and stock 417,000.90
Cash on hand in bank.....13,328.87
Total.....\$644,194.37

Deduct agents' credit balances, borrowed money, and all other ledger liabilities.....32,500.00

Total net ledger assets \$611,694.37

NON-LEDGER ASSETS.

Interest and rents accrued...3,227.09
Market value of bonds and stocks over book value.....71,505.00
Net amount of uncollected premiums.....63,317.62
Gross assets.....\$749,344.08

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.
Special deposits to secure liabilities in Georgia.....33,500.00

Total Admitted Assets \$715,844.08

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid.....\$37,681.87

Losses, in process of adjustment, or in suspense.....49,050.61

Losses resisted.....4,063.33

Total amount of claims for losses \$90,815.81

Deduct re-insurance due or accrued.....22,552.64

Net amount of unpaid losses.....\$68,263.17

Total unearned premiums.....330,061.66

Due for commissions and brokerage, salaries, rents, interests, bills, etc.....10,866.66

Return and re-insurance premiums.....11,026.31

Total liabilities.....\$430,217.80

Less liabilities secured by special deposits in Georgia 8,300.98

Balance.....\$421,916.82

INCOME.

Premiums received during the year.....400,187.89

Interest, rents and dividends received during the year...27,383.96

Profits from sale or maturity of ledger assets over book value 492.50

Total income.....\$428,064.35

EXPENDITURES.

Losses paid during the year...276,278.81

Dividends paid during the year 20,000.06

Commissions and salaries paid during the year.....135,625.83

Rents paid during the year...2,518.75

Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments).....13,850.27

Legal advertising profit and loss etc.....61.63

Amount of all other expenditures.....20,447.39

Total expenditures \$483,002.68

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois.....\$3,322,494.00

Total premiums received during the year in Ill.....\$37,513.11

Total losses incurred during the year in Illinois.....\$31,536.08

Total amount of outstanding risks.....\$67,900,240.00

FRANK J. STINSON, Pres.
GEO JEREMIAH, Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 30th day of January, 1900.

GEO R. BRUNSON, Notary Public.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas seređa jau 14-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiausės žinės isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiswvietimui rasztus. "Vienybe" ant metų kasztuoja \$2.00 o ant pusės \$1. Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiskus ir pinigų reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS, Plymouth, Pa.